

РЕШЕНИЕ

№ 16

гр. Плевен, 16.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛЕВЕН, II ВЪЗ. ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ВЕСЕЛА ЛЮБ. САХАТЧИЕВА

Членове: СТЕФАН АС. ДАНЧЕВ
КРАСИМИР ИВ. ПЕТРАКИЕВ

при участието на секретаря ВЕРГИНИЯ Н. ПЕТКОВА
като разгледа докладваното от КРАСИМИР ИВ. ПЕТРАКИЕВ Въззивно гражданско дело № 20234400500579 по описа за 2023 година

Производството е по чл.258 и следващите от ГПК.

С Решение № 62/12.05.2023 г., постановено по гр. дело № 848/2021 г. по описа на Районен съд – гр. Кнежа, съдът е прогласил нищожността на подписаното на 29.07.2021 г. пълномощно рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверено съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощник-нотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В., с което Е. М. Н., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр.София, Община Столична, *****, упълномощава С. Н. В., ЕГН ***** да продаде собствените си недвижими имоти, находящи се в землището на с. *****, община *****, област Плевен, поради липса на съгласие при подписването му от Е. М. Н., с ЕГН *****, който при подписването е бил в състояние на трайна неспособност да разбира или да ръководи действията си.

Прогласил е нищожността на подписаните на 29.07.2021 г. декларации по: чл.264, ал.1 от ДОПК, рег. № 4970/29.07.2021 г. на нотариус № 268 - В. В. в район на град София; За гражданство и гражданско състояние по чл.25, ал.8

от ЗННД, рег. № 4971/29.07.2021 г. на нотариус № 268 - В. В. в район на град София и по чл.42,ал.2 от ЗМИП, рег. № 4972/29.07.2021 г. на нотариус № 268 - В. В. в район на град София, подписани от Е. М. Н., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр.София, Община Столична, *****, поради липса на съгласие при подписването им от Е. М. Н., с ЕГН *****, който при подписването е бил в състояние на трайна неспособност да разбира или да ръководи действията си.

Прогласил е нищожността на пълномощно, с което се извършва преупълномощаване, с нотариално удостоверяване на подписа рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверено съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, с което пълномощно, С. Н. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. Баня, Община Столична, *****, преупълномощава Е. В. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, *****.

Прогласил е нищожността на договор за покупко-продажба на недвижими имоти, сключен с нотариален акт № 25, том II, рег. 1738, дело № 217 от 11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, вписан в Службата по вписванията РС Кнежа с акт № 82, том V, дело № 854, вх. Рег.№ 1570 от 11.08.2021 г. и договор за покупко- продажба на недвижими имоти, сключен с нотариален акт № 26, том II, рег. 1742, дело № 218 от 11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, вписан в Службата по вписванията РС Кнежа с акт № 84, том V, дело № 856, вх. Рег.№ 1572 от 11.08.2021 г.

Осъдил е С. Н. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. Баня, Община Столична, *****, чрез адвокат Д. С. от САК, с адрес за призоваване и съобщения в гр. София, *****; Е. В. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, *****, чрез адвокат Д. С. от САК, с адрес за призоваване и съобщения в гр. София, *****; „Евагро“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление в гр. Русе, *****, представлявано от Й. П. Й.ов, с ЕГН *****, с постоянен адрес в с. *****, Общи Бяла, Област Русе, *****, чрез адвокат И. В. У. от САК, гр. София, *****; П. И. Л., с ЕГН *****, с постоянен

адрес в гр. Габрово, ***** и Д. В. Д., с ЕГН *****, с постоянен адрес гр. Габрово, ***** - солидарно да заплатят на Е. М. Н., с ЕГН *****, чрез адвокат Р. Д. К. от САК, адрес: гр.София, *****, направените деловодни разноси в общ размер на 1051,15 лева, от които - 500,00 лева адвокатско възнаграждение; 52,95 лева държавна такса и 498,20 лева - възнаграждение за две експертизи.

Постъпила е въззивна жалба от С. Н. В. и Е. В. В. и двамата чрез адв. Д. С. от САК, в която се изразява становище, че първоинстанционното решение е нищожно, незаконосъобразно и неправилно, като при постановяването му е нарушен материалният закон и съдопроизводствените правила. Съдът неправилно е отразил действителното правно положение между страните и не е възприел правилно събраните по делото доказателства. □

Въззивниците твърдят, че по делото не са събрани доказателства, които чрез пряко и пълно доказване да установят, че по време на упълномощаването Е. Н. не е разбирал свойството и значението на постъпките си, както и че не е приемал предписаните му лекарства. Освен това, същият не е поставен под запрещение, нито в процесния период, нито при разглеждане на делото и към момента на упълномощаването и на сделките е бил дееспособен и е разбирал свойството и значението на постъпките си.

Навеждат се доводи, че ако действително Е. Н. не е способен да разбира свойството и значението на постъпките си, то недействително е и адвокатското пълномощно за представителство пред съд и в този случай, исковите са нередовно предявени, без ищецът да се представлява от назначен по съответния ред законен представител. В този смисъл, съдът е допуснал процесуална грешка, като е допуснал до разглеждане исковите претенции, които са предявени без надлежно учредена представителна власт.

Въззивниците молят Окръжния съд, да отмени първоинстанционното решение и да постанови друго, с което да признае същото за нищожно, а в условията на евентуалност за неправилно и да отхвърли изцяло всички искиви претенции на Е. М. Н. срещу С. Н. В. и Е. В. В.. Претендират направените съдебно-деловодни разноси.

В законоустановения срок е постъпил писмен отговор от Е. М. Н. чрез процесуалния му представител – адв. Р. К. от САК, в който се изразява становище, че решението на Районен съд – гр. Кнежа е допустимо,

законосъобразно и правилно. Съдът подробно и аргументирано е направил своите изводи, като са обсъдени всички факти и обстоятелства, релевантни за конкретния случай. От заключението на вещото лице по назначената съдебно-психиатрична експертиза, както и от отговорите на поставените в съдебно заседание въпроси се установява, че в процесния период Е. Н. не е приемал медикаменти и е бил в тежко здравословно състояние към момента на подписване на пълномощното. Възражението на ответната страна, че Е. Н. не е бил поставен под запрещение към момента на подписване на пълномощното и към момента на завеждане на делото е ирелевантно, тъй като предмет на делото е точно определен момент и извън тази дата не е обсъждано състоянието на Е. Н., а обсъждането му би излязло извън предмета на доказване. Адвокатското пълномощно е редовно и неоспорено пред първоинстанционния съд, като съдът не е допуснал никакви грешки, тъй като към момента на упълномощаване Е. Н. е бил дееспособен и неговото състояние към момента на подаване на исковата молба не е предмет на конкретното дело, нито ответната страна е направила искания в тази насока. Неправилни са направените изводи за липса на представителна власт, преклудирани са направените във въззивната жалба възражения, като от друга страна няма пречка при указание от съда адвокатското пълномощно и извършените действия да бъдат потвърдени от настойника на Е. Н..

Въззиваемият моли Окръжния съд, да потвърди изцяло първоинстанционното решение. Претендира направените по делото разноски.

С молба от 25.09.2023 г., въззивниците С. Н. В. и Е. В. В. и двамата чрез адв. Д. С. от САК, в изпълнение на Определение № 1273/17.08.2023 г., са направили уточнение, че обжалват процесното решение частично, по отношение на исковете, по които са ответници С. В. и Е. В. и по които е прогласено нищожността на двете упълномощителни сделки.

След оставяне без движение на ИМ от въззивния съд с уточнение от 20.10.2023 г., Е. М. Н. чрез адв. Р. К. от САК, е направил уточнение на исковата молба, съгласно указанията, дадени в Определение № 1452/03.10.2023 г., като основанието за искане на нищожност на упълномощителната и преупълномощителната сделки е липсата на съгласие – чл.26 ал.2 от ЗЗД, а в случай, че съдът прецени, че не се доказва тази хипотеза или е неприложима за конкретния случай, в условията на евентуалност да

приеме искане за унищожаемост на двете сделки на основание чл.31 ал.1 от ЗЗД.

В съдебно заседание, проведено на 20.12.2023 г., въззивниците Е. В. В. и С. Н. В., редовно призовани, не се явяват и не се представляват.

В съдебно заседание, проведено на 20.12.2023 г., въззиваемият Е. М. Н. чрез настойник А. Н. Р., редовно призован, не се явява. Представява се от адв. Р. К. от САК, който моли съда, да бъде оставено в сила първоинстанционното решение на Районен съд – гр. Кнежа. Претендират направените разноски.

В съдебно заседание, проведено на 20.12.2023 г., въззиваемите „Еварго“ ЕООД – гр. Русе, П. И. Л. и Д. В. Д., редовно призовани, не се явяват и не се представляват.

Окръжният съд, като прецени доводите, изложени в жалбата и доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа страна:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок от активно легитимирана страна, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество е частично основателна.

Съгласно нормата на чл.269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното първоинстанционно решение е валидно, тъй като не е постановено в нарушение на правни норми, които регламентират условията за валидност на решенията – постановено е от съд с правораздавателна власт по спора, в законен състав, в необходимата форма и с определеното съдържание.

Предметът на настоящото производство обхваща решението само в частта, в която е прогласена нищожността на упълномощаването на С. В. от Е. Н. и на преупълномощаването на Е. В. от С. В.. /според изричното уточнение на въззивната жалба с молба от 25.09.2023г./ В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в сила.

Въззивната инстанция приема, че обжалваното решение е допустимо, тъй като са били налице положителните предпоставки и са липсвали отрицателните за предявяване на исковата молба, а съдът се е произнесъл

именно по исковата молба, с която е бил сезиран, поради което няма произнасяне в повече от поисканото.

Пред РС-Кнежа е деподзирана ИМ, в която се твърди, че на 29.07.2021 г. Е. М. Н. упълномощил С. Н. В., ЕГН *****, с пълномощно рег.№ 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст, акт № 17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощник-нотариус Т. Г. при нотариус № 268 - В. В., да продаде собствените му недвижими имоти находящи се в землището на село ***** с *****, община *****, област Плевен. Част от имотите са продадени на 11.08.2021 г., в кантората на нотариус № 712 - Н. Д. и са подробно описани в акт № 82, том V, дело № 854, вх. Рег.№ 1570 от 11.08.2021 г. на Службата по вписванията РС Кнежа. На същата дата 11.08.2021 г., когато продава гореописаните имоти, пълномощникът С. Н. В., преупълномощава Е. В. В., ЕГН ***** с пълномощно рег.№ 1740/11.08.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт № 62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021 г. на нотариус Н. Д. с № 712 и район на действие РС-Кнежа, да продаде другата част от имотите собственост на Е. М. Н., като втората част от имотите са продадени отново в кантората на нотариус № 712 - Н. Д. и са подробно описани в акт № 84, том V, дело № 856, вх. Рег. № 2 1572 от 11.08.2021 г. на Службата по вписванията РС Кнежа. Ищеца твърди, че като пълномощник по едната сделка С. Н. В. декларирал в нотариалния акт, че е получил от купувачите напълно в брой сума в размер на 2225,00 лева, а по другата сделка преупълномощеният Е. В. В. е декларирал в нотариалния акт, че е получил от купувача „ЕВАГРО ЕООД“ по банковата си сметка в Уникредит Булбанк сума в размер на 37500,00 лева. Данъчната оценка на процесните имоти е общо в размер на 5 295 лева. Ищеца, чрез процесуалният си представител твърди, че не е имал намерение да продава недвижимите си имоти, не е получавал описаните в нотариалните актове суми в общ размер на 39725,00 лева, не е разбирал свойството и значението на извършеното от него и не е могъл да ръководи действията си, тъй като от 2012-та година страда от параноидна шизофрения F-20. Твърди също, че не е подписал пред Нотариуса пълномощното и двете декларации.

Моли съдът да постанови решение с което да обяви подписаното на 29.07.2021 г. пълномощно рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощникнотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В., с което Е. М. Н.

упълномощава С. Н. В., ЕГН ***** да продаде собствените си недвижими имоти находящи се в землището на село ***** с ***** , община ***** , област Плевен за недействително /нищожно или унищожаемо/.

Иска се съдът да обяви за недействителни /нищожни или унищожаеми/ и подписаните от Е. М. Н. на същата дата при същия нотариус, декларациите изискуеми по закон от продавача при продажбата на недвижим имот.

Също съдът да обяви за недействително /нищожно или унищожаемо/ пълномощно, с което се извършва преупълномощаване, с нотариално удостоверяване на подписа рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверено съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, с което пълномощно, С. Н. В. преупълномощава Е. В. В..

Моли и обявяване за недействителни /нищожни или унищожаеми/ договор за покупко-продажба на недвижими имоти, сключен с нотариален акт № 25, том II, рег. 1738, дело № 217 от 11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, вписан в Службата по вписванията РС Кнежа с акт № 82, том V, дело № 854, вх. Рег.№ 1570 от 11,08.2021 г. и договор за покупко- продажба на недвижими имоти, сключен с нотариален акт № 26, том II, рег. 1742, дело № 218 от 11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, вписан в Службата по вписванията РС Кнежа с акт № 84, том V, дело № 856, вх. Рег.№ 1572 от 11.08.2021 г.

В отговора ответниците навеждат доводи за неоснователност на предявените иски и молят за тяхното отхвърляне.

След оставяне без движение на ИМ от въззивния съд, е направено уточнение на исковата молба, като е посочено, че основанието за искане на нищожност на упълномощителната и преупълномощителната сделки е липсата на съгласие – чл.26 ал.2 от ЗЗД, а в случай, че съдът прецени, че не се доказва тази хипотеза или е неприложима за конкретния случай, в условията на евентуалност да приеме искане за унищожаемост на двете сделки на основание чл.31 ал.1 от ЗЗД. /предвид уточнението и на въззивната жалба/

По делото са представени множество писмени и гласни доказателства, въз основа на които се установяват следните факти:

Безспорно между страните е и видно от представените към преписката на Нотариус Н. Д. решения на поземлена комисия гр.*****, договори за доброволна делба и удостоверение за смърт и наследници, че ищецът Е. М. Н., в качеството на наследник на М. Х. Н. и в лично качество притежава собственост върху земеделски земи – нива от 13.002дка в м.*****; нива от бдка в м.*****; нива от 9.999дка в м.***** и лозе от 1.035дка в м.*****, всички в землището на с.***** , както и широколистна гора от 7.230дка в местността „р.*****“ в същото землище.

Също не се спори и е видно, че на 29.07.2021г. Е. М. Н. е упълномощил С. Н. В. да продава и т.н. тези недвижими имоти, като пълномощното е заверено под рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощникнотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В..

Безспорно е и видно от представения нотариален акт № 25, том II, рег. 1738, дело № 217 от 11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, вписан в Службата по вписванията РС Кнежа с акт № 82, том V, дело № 854, вх. Рег.№ 1570 от 11,08.2021 г. , че в него е отразен договор за покупко - продажба на недвижими имоти, а именно Е. Н. продава лозе от 1.035дка в м.***** и широколистна гора от 7.230дка в местността „р.*****“ в землището на с.***** на П. И. Л. и Д. В. Д. за сумата от 2225лв., платена на пълномощника.

Не спорно и е видно от приложеното пълномощно за преупълномощаване, че на 11.08.2021г. С. Н. В., в качеството си на пълномощник на Е. М. Н. е упълномощил Е. В. В. да продава и т.н. другите три земеделски имота на въззиваемия Н. /описани подробно в него/. Това пълномощно е заверено под рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 на Нот.камара.

Видно от представения нотариален акт № 26, том II, рег. 1742, дело № 218 от 11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район

Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, вписан в Службата по вписванията РС Кнежа с акт № 84, том V, дело № 856, вх. Рег.№ 1572 от 11.08.2021 г. Е него е обективиран договор за покупко-продажба на недвижим имот, а именно Е. Н., чрез пълномощника си Е. В. продава на „Евагро“ ЕООД земеделски имоти - нива от 13.002дка в м.*****; нива от бдка в м.*****; нива от 9.999дка в м.***** в землището на с.*****, за които пълномощникът е получил сумата от 37500лв. по банкова сметка.

Спорни пред настоящата инстанция, с оглед направените уточнения на ИМ и въззивната жалба са въпросите – нищожни ли са упълномощителната сделка от 29.07.2021г. и преупълномощителната такава от 11.08.2021г., поради липса на съгласие от страна на представлявания Е. Н. и съответно при условията на алтернативност унищожавани ли са, поради невъзможност да разбира и ръководи действията си?

В своя доклад от 15.04.2022г., обявен за окончателен в с.з. от 10.01.2023г. /въпреки изричните възражения на страните по отношение на квалификацията на исковете/, РС-Кнежа е приел, че е сезиран в производство по чл.31 ал.1 от ЗЗД. С решението си обаче е прогласил нищожност на упълномощителната и на преупълномощителната сделка, поради липса на съгласие, макар и да не е посочил изрично чл.26 ал.2 изр.2 от ЗЗД. По отношение на декларациите по чл.264 ал.1 от ДОПК също е приел липса на съгласие, но навсякъде в диспозитива е записал, че при подписването им Е. Н. е бил в състояние на трайна неспособност да разбира или да ръководи постъпките си. По отношение на двата нотариални акта е прогласил нищожност на договорите за покупко-продажба на имотите, без въобще да е посочил каква е тази нищожност /липсват и мотиви в тази част, но доколкото те са извън предмета на въззивното обжалване, съдът не може да изложи съображения в тази насока, защото е ограничен с повдигнатите в жалбата въпроси арг. от чл.269 от ГПК./

Окръжният съд счита, че така постановеното решение е незаконосъобразно, тъй като съдът не е разграничил наличието на искане за обявяване на двете пълномощни първо за нищожни по чл.26 ал.2 т.2 от ЗЗД, поради липса на съгласие – основен иск и алтернативно по чл.31 ал.1 от ГПК за унищожавани. Допуснал е смесване на двете основания, като не е приложил

правилно материалния закон.

По делото е установено, чрез заключението на съдебно-графологическата експертиза, че подписът на упълномощител в пълномощно рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощникнотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В. е положен от Е. М. Н.. Експертизата е установила, че и подписите върху всички декларации също са положени от Е. М. Н.. От този факт може да се направи извода, че документите са истински – изхождат от сочения за техен автор и се надлежно подписани, като израз на волеизявление, като е удостоверение и от съответното длъжностно лице, като форма за действителност.

Смидетелката А. Н. Р. - майка на Е. Н. и заявява, че не е живяла със сина си Е., когато се е случила продажбата на земята. През 2011г. му поставили диагноза параноидна шизофрения и от тогава тя ходела всеки ден в дома му да му чисти. Баща му починал през 2006г. От 2011г. синът ѝ не я пускал в апартамента си и имал високо нИ. на тревожност. За извършените сделки свидетелката разбрала случайно от жената, която обработвала земята. Тя ѝ се обадила на 26.08.2021г. и по телефона ѝ казала, че Е. е продал земите и че се е появил нов собственик и дали тя знае нещо по въпроса. Е. злоупотребявал много с алкохол и през 2018г. спрял да си взима лекарствата за шизофрения. Преди това тя се занимавала с купуването на неговите лекарства.

Свидетеля Пресиян П. М. заявява, че познава Е. Н., няма родствени връзки с него, но са учили заедно. Виждал се с Е., като последните няколко години за него са идентични: майка му превеждала пари на определени дати, като неговите „приятели“ знаели това и го чакали за да ги черпи. Свидетеля заяви, че го виждал да си говори с дървета. Знаел, че той има апартамент и чувал, че има някакви земи за което му казвал, че ще се опитат да му ги откраднат, като го предупреждавал да внимава, а Е. Н. му казвал, че не иска да ги продава. Заявява, че ищеца е бил наркозависим преди време, не го виждал да взима наркотици, но видимо състоянието му било неадекватно. Не знаел за сделката със земите и кога е станала продажбата. Свидетеля е категоричен, че всеки месец Е. чакал от майка си пари; не знаел от къде тя взимала тези пари, а при комуникацията с него в последните 5-6 пъти видимо той бил неадекватен, като преди това бил още по неадекватен.

От заключението на съдебно-психиатричната експертиза по делото, което не е оспорено от страните и съдът приема за компетентно, се установява, че Е. Н. боледува от ПАРАНОИДНА ШИЗОФРЕНИЯ С НЕПРЕКЪСНАТ ХОД НА ПРОТИЧАНЕ. ПРОМЯНА НА ЛИЧНОСТТА и по време на извършване на правните действия на 29.07.2021г. той не е бил в състояние да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си.

Видно от изисканите и приложени по въззивното дело решение №1939/18.07.2022г. по гр.д.№795/2021г. на СГС и удостоверение за правно ограничение, издадено от Община Красно село, че Е. Н. е поставен под пълно запрещение, а от удостоверение на осн.чл.173 ал.2 и чл.154 от СК също от Община Красно село е видно, че за настойник е назначена майка му – А. Н. Р..

При така изяснените фактически обстоятелства съдът намира следното от правна страна:

Към момента на подписване на пълномощното – 29.07.2021г. Е. Н. не е бил поставен под запрещение. Това е станало в хода на делото, тъй като исковата молба е подадена на 21.12.2021г. по куриер. Към същият момент обаче той е страдал от посоченото психично заболяване и съгласно категоричното мнение на експерта не е бил в състояние да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си.

Основния предявен иск е за прогласяване на нищожност на упълномощителната сделка, поради липса на съгласие от страна на Е. Н.. Това възражение се субсумира под основанието по [чл. 26, ал. 2, изр. 2 ЗЗД](#) - липса на съгласие. Преобладава съдебната практика, че след като сделката е сключена от дееспособно лице, което не е могло да разбира или да ръководи действията си, тя не може да бъде квалифицирана като нищожна поради липса на съгласие, по [чл. 26, ал. 2 ЗЗД](#), защото при тази хипотеза законът има предвид съзнателна липса на воля, а същата подлежи на унищожаване, съгласно [чл. 31 ЗЗД](#), защото когато дееспособно лице не е могло да разбира или да ръководи действията си, се прилагат правилата за унищожаемостта- [чл. 31, ал. 1 ЗЗД](#). В този смисъл са решения по гр. д. № 425/99 г. II ГО, гр. д. № 1864/2001 г. IV ГО, гр. д. № 11/2003 г. I ГО, гр. д. № 173/2005 г. III ГО/, в които се приема, че липсата на съгласие по [чл. 26, ал. 2 ЗЗД](#) е съзнателна, а неспособността на формално дееспособно лице да разбира и ръководи

действията си води до унищожаемост на договорите по [чл. 31 ЗЗД](#) /така и решения по гр. д. № 472/2005 г. на II ГО, гр. д. № 276/2005 г. II ГО и др. /. Тази практика се въприема от настоящия въззивен състав изцяло. Ето защо, наведеното основание следва да бъде разгледано като основание за унищожаемост по [чл. 31, ал. 1 ЗЗД](#). В същия смисъл са и мотивите на ТР № 5/2020 от 30.05.2022 г. по т. д. № 5/2020 г. на ОСГТК на ВКС, според които нищожността и унищожаемостта са само две от формите на недействителността, а останалите са уредени всяка отделно на съответното място, т. е. за тях няма установени общи правила. Съобразно [чл. 44 ЗЗД](#) правилата относно договорите се прилагат съответно към едностранните волеизявления в случаите, в които законът допуска те да пораждат, изменят или прекратяват права и задължения. Най-тежкият порок на договора е нищожността. Тя е абсолютна /важи за всички и всеки може да се позове на нея/, изначална е и не може да бъде санирана. Унищожаемостта е по-лек порок на договора, затова той може да бъде саниран изрично - чрез потвърждаването му от страната, в чийто интерес законът я допуска, или чрез отстраняване на ощетяването от другата страна, както и чрез конклюдентни действия – доброволно изпълнение на договора от засегнатия и бездействието му в давностния срок. Липсва съгласие по смисъла на [чл. 26, ал. 2, изр. 1, пр. 2 ЗЗД](#), когато външно волята на дееспособното лице е обективизирана чрез надлежно поведение, но зад изявлението липсва вътрешно волево решение. Волеизявленията /предложение и приемане/ са направени и съвпадат, но някое от тях или и двете са направени при "съзнавано несъгласие" – без намерение за обвързване. Когато договорът е сключен от дееспособно лице, ако то при сключването му не е могло да разбира или да ръководи действията си, договорът е унищожаван, тъй като е дадено съгласие, но без разум /липсва елементът "съзнаване"/. Използваният от доктрината и съдебната практика разграничителен критерий - "съзнавано", респективно "несъзнавано отсъствие на воля" - съответства напълно на значението на думата "съзнавам", която означава "зная, разбирам какво върша, имам ясна представа за постъпките и състоянието си". Ето защо фактическият състав на [чл. 31, ал. 1 ЗЗД](#) по естеството си е проявление на несъзнавана липса на воля. За разлика от това, в мотивите по т. II на ТР № 5/2014 г. от 12.12.2016 г. по тълк. дело № 5/2014 г. на ОСГТК, ВКС приема, че липсата на съгласие по смисъла на [чл. 26, ал. 2, изр. 1, пр. 2 ЗЗД](#) е тежък порок на правната сделка, който е налице, когато

волеизявлението е направено при т. нар. "съзнавана липса на съгласие" /например – изтръгнато е с насилие, направено е без намерение за обвързване – на шега, като учебен пример и др. подобни/. Това определение за нищожността на посоченото основание е дадено във връзка с въпроса относно вида недействителност на договор, сключен от пълномощник без представителна власт, при липса на потвърждаване от лицето, от името на което е сключен договорът. В случаите на [чл. 31, ал. 1 ЗЗД](#) може да е налице невъзможност да се разбират или да се ръководят действията по причини, дължащи се на ментални и психични проблеми, когато лицето формално се води дееспособно, т. е. не е поставено под запрещение. Необходимо е това състояние да е било налице към момента на извършване на сделката. /каквото е настоящия случай/. Опорочаващият факт на волеизявлението в хипотезата на [чл. 31, ал. 1 ЗЗД](#) се състои в това, че е извършено при разстроено съзнание. Без значение е продължителността на това състояние. Невъзможността на лицето да разбира или да ръководи действията си може да се дължи на различни причини, както временни - алкохолно опиянение, въздействие на наркотици, интоксикация и др., така и трайни – психично заболяване. В законовата разпоредба липсва разграничаване на конкретните причини според вида и степента, в която те засягат възможностите на лицето да действа разумно. Поради това, на основание [чл. 31, ал. 1 ЗЗД](#) са унищожавани и договорите, сключени от дееспособни лица в състояние на трайна неспособност да разбират или да ръководят действията си и когато тяхното състояние обективно е обуславяло поставянето им под запрещение.

Подобно разрешение е дадено и в [Решение № 813/07.09.2011 г.](#) на ВКС, Четвърто гражданско отделение, в производството е по [чл. 290 от ГПК](#), касационното обжалване е допуснато на основание [чл. 280, ал. 1, т. 2 от ГПК](#) с определение № 942 от 13.09.2010 г. по въпроса за приложението на [чл. 26, ал. 2 пр. 2](#) и [чл. 31, ал. 1 от ЗЗД](#) - нищожен поради липса на съгласие или унищожаване е договорът, сключен от дееспособно лице, ако то при сключването му не е могло да разбира и да ръководи действията си. За да даде отговор на правния въпрос, стоящ за разглеждане и по настоящото дело, ВКС е посочил, че в [решения № 148/10.03.1997 г.](#) по гр. д. № 1192/1996 г. на ВКС I ГО, № 488/07.10.2003 г. по гр. д. № 11/2003 г. на ВКС II ГО и № 2/23.03.2004 г. по гр. д. № 466/2003 г. на ВКС II ГО е прието, че сделката /договорът/, сключен от дееспособно лице, което не е могло да разбира и да

ръководи действията си, подлежи на унищожаване, а не е нищожна, хипотезата по [чл. 26, ал. 2 от ЗЗД](#) има предвид съзнателна липса на съгласие. В същото решение ВКС сочи, че според изричната разпоредба на [чл. 31, ал. 1 от ЗЗД](#) договор, сключен от дееспособно лице, което при сключването му не е могло да разбира или да ръководи действията си, е унищожаем, а не нищожен поради липса на съгласие по смисъла на [чл. 26, ал. 2 от ЗЗД](#), а фактическият състав и при двете хипотези включва опорочено съгласие за сключването на договор. В първия случай, обаче, съгласието е несъзнавано, тъй като лицето, което го е изразило, макар и формално да е било дееспособно, не е могло да разбира свойството и значението на действията си и да ги ръководи. По аргументи и от [чл. 31, ал. 2 от ЗЗД](#) и [чл. 5 от ЗЛС](#), обобщава ВКС, че тази неспособност се дължи на слабоумие /тежка или дълбока олигофрения или деменция/ или на душевна болест, които обуславят поставянето на лицето под запрещение. За разлика от тези случаи липсата на съгласие по смисъла на [чл. 26, ал. 2 от ЗЗД](#) е налице, когато изявлението е направено несериозно, без намерение за създаване, изменение или прекратяване на правоотношение, при насилие или в състояние, изключващо въобще формирането на воля, но по причини, не дължащи се на някое от посочените заболявания – малолетие, поставяне под пълно запрещение, тежко алкохолно опиянение, тежка интоксикация и др. В цитирания съдебен акт, част от многобройната практика на ВКС съставът на ВКС е приел, че " Напредналият дементен процес като една от изразните форми на слабоумието е представлявал предпоставка за поставянето на упълномощителката под запрещение. Следователно волеизявлението си тя е направила в състояние, обуславящо унищожаването му на основание [чл. 31, ал. 1 от ЗЗД](#), но то не може да се квалифицира като нищожно поради липса на съгласие по смисъла на [чл. 26, ал. 2 от ЗЗД](#) по съображенията, изложени в отговора на въпроса, релевиран като основание за допускане на касационно обжалване. "

Както бе посочено по-горе упълномощителят Е. Н. е поставен под запрещение, но близо година след извършване на упълномощаването, но към тази дата е бил неспособен да разбира и ръководи действията си.

Поради това и Окръжен съд Плевен счита, че предявеният иск за обявяване на нищожност на упълномощаването от 29.07.2021г. по отношение на С. В., поради липса на съгласие – чл.26 ал.2 изр.2 от ЗЗД е недоказан по основание и следва да се отхвърли.

Изцяло доказан обаче е предявеният алтернативно иск с правно основание чл.31 ал.1 от ГПК, като са налице всички изискуеми от закона предпоставки – упълномощаването е извършено от дееспособно към онзи момент лице, но в състояние, което обективно не позволява на лицето да разбира и ръководи действията си. Поради това следва да се унищожи на осн.чл.31 ал.1 от ЗЗД подписаното на 29.07.2021 г. пълномощно рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощник-нотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В., с което Е. М. Н., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр.София, Община Столична, *****, упълномощава С. Н. В., ЕГН ***** да продаде собствените си недвижими имоти, находящи се в землището на с. *****, с *****, община *****, област Плевен, тъй като упълномощителят при подписването не е могъл да разбира и да ръководи действията си.

По отношение искането за обявяване на нищожност, респ. унищожаемост на пълномощно, с което се извършва преупълномощаване, с нотариално удостоверяване на подписа рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, с което пълномощно, С. Н. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. Баня, Община Столична, *****, преупълномощава Е. В. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, ***** да продава и т.н. земеделски имоти, собственост на Е. М. Н., съдът съобрази следното:

Тази едностранна сделка не е нищожна на посоченото основание чл.26 ал.2 изр.2 от ЗЗД, защото в случая е налице съгласие упълномощителят С. В. да я извърши. В мотивите на т.3 от Тълкувателно решение № 5 от 12.12.2016 г. на ВКС по т. д. № 5/2014 г., ОСГТК, докладчик съдията Б. Ц. се приема, че „липсата на съгласие по смисъла на чл. 26, ал. 2, пр. 2 ЗЗД е тежък порок на правната сделка, който е налице, когато волеизявлението е направено при т. нар. "съзнавана липса на съгласие" (например - изтръгнато е с насилие, направено е без намерение за обвързване - на шега, като учебен пример и др. подобни). Този тежък порок е непоправим и непреодолим - за да породи действие, договорът трябва да бъде сключен отново. Договорът, сключен в

хипотезата на [чл. 42 ЗЗД](#) - от лице, действало като представител, без да има представителна власт, не страда от такъв порок. Мнимият представител е формирал и е изявил поначало валидна воля от името на мнимо представлявания, поради което липсата на представителна власт не е равнозначна на липса на съгласие по смисъла на [чл. 26, ал. 2, пр. 2 ЗЗД](#) и може да бъде преодоляна чрез изрично предвидената в [чл. 42, ал. 2 ЗЗД](#), възможност за потвърждаване на договора. Ето защо волеизявлението, направено от чуждо име без представителна власт, не само не е непоправимо, а и поначало не е неправомерно - аргумент за това са и разпоредбите на [чл. 60 - 62 ЗЗД](#), уреждащи воденето на чужда работа без пълномощие, като често то дори е в интерес на мнимо представлявания ([чл. 61, ал. 1 ЗЗД](#)). Ако се възприеме тезата, че договорът сключен чрез мним представител, неразполагащ с представителна власт, е абсолютно нищожен и че на тази нищожност може да се позове и насрещната страна по договора, както и всяко друго трето лице, тъй като те имат правен интерес от това, включително - за да преодолеят неограниченото със законов срок състояние на несигурност до момента на потвърждаването на договора съгласно и във формата по [чл. 42, ал. 2 ЗЗД](#), това в много случаи би довело до абсурдния резултат на осуетяване на тази възможност за потвърждаване, установена от закона единствено в интерес на мнимо представлявания.“

Ето защо въззивният състав счита, че искът за обявяване на нищожност на това преупълномощаване се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

В Тълкувателно решение № 5 от 12.12.2016 г. на ВКС по т. д. № 5/2014 г., ОСГТК, докладчик съдията Б. Ц. изрично е прието, че „За упълномощаване с последиците по [чл. 36, ал. 2 ЗЗД](#) за валидно разпореждане с имущество на упълномощителя, необходимо и достатъчно е в пълномощното общо да е изразена неговата воля за овластяване на пълномощника да извършва разпореждане от негово име“. В т.2 е прието, че „договор, сключен от лице, действало като представител, без да има представителна власт, е в състояние на висяща недействителност и не поражда целените с него правни последици. Същите настъпват, ако лицето, от името на което е сключен договорът, го потвърди съгласно [чл. 42, ал. 2 ЗЗД](#). При липса на потвърждаване, на недействителността може да се позове само лицето, от името на което е сключен договорът или неговите универсални правоприемници.“

Именно тази задължителна за съда практика е приложима спрямо т.н. преупълномощаване. В случая безспорно С. В. няма представителна власт, макар и формално да се е легитимирал с унищоженото пълномощно на осн. чл.31 ал.1 от ЗЗД. Поради това и за упълномощаването от негова страна на Е. В. е налице висяща недействителност, като тази едностранна сделка не поражда целените правни последици. Тъй като в случая няма потвърждаване на тези действия, а напротив същите изрично се отричат с подаването на иск за обявяване на тяхната недействителност, то и тази недействителност следва да бъде прогласена, защото позоваването е от лицето Е. Н., от името на когото е направено това преупълномощаване. Квалификацията на исковата претенция, което е задължение на съда /независимо от соченото в ИМ/ е по чл.42 ал.2 от ЗЗД, тъй като в т.6 то същото ТР е казано, че мнимо представляваният може да се позове на недействителността по [чл. 42, ал. 2 ЗЗД](#) както извънсъдебно, така и пред съда; последното той може да направи чрез предявяване на установителен иск с правна квалификация [чл. 42, ал. 2 ЗЗД](#). Това е относимо и към преупълномощаването по чл.43 ал.1 от ЗЗД, още повече, че в случая С. В. не е изпълнил вмененото му с нормата на чл.43 ал.3 от ЗЗД задължение незабавно да извести упълномощителя за преупълномощаването и да му даде необходимите сведения за преупълномощения.

Това е и предявеният иск по отношение на преупълномощаването.

С оглед изложеното по-горе той се явява основателен и доказан и следва да се обяви недействителността на пълномощно, с което се извършва преупълномощаване, с нотариално удостоверяване на подписа рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, с което пълномощно, С. Н. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. Баня, Община Столична, *****, преупълномощава Е. В. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, ***** да продава и т.н. земеделски имоти, собственост на Е. М. Н..

Това е и приложимото право по отношение на двата нотариални акта, но те са извън обжалваната част на решението и съдът не развива доводи.

Предвид всичко гореказано решението на РС-Кнежа следва да бъде

отменено и делото решено по същество по указания начин.

При този изход на процеса С. Н. В. и Е. В. В. следва да бъдат осъдени да заплатят на Е. М. Н. деловодни разноски за настоящата инстанция, съобразно уважената и отхвърлена част от исковете в размер на 250лв.

С оглед всичко гореизложено, Окръжният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ на осн.чл.271 от ГПК Решение № 62/12.05.2023г., постановено по гр. дело № 848/2021 г. по описа на Районен съд – гр. Кнежа, **в частите**, в които е прогласил нищожността на подписаното на 29.07.2021 г. пълномощно рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощник-нотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В., с което Е. М. Н., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр.София, Община Столична, *****, упълномощава С. Н. В., ЕГН ***** да продаде собствените си недвижими имоти, находящи се в землището на с. *****, с *****, община *****, област Плевен, поради липса на съгласие при подписването му от Е. М. Н., с ЕГН *****, който при подписването е бил в състояние на трайна неспособност да разбира или да ръководи действията си и прогласил е нищожността на пълномощно, с което се извършва преупълномощаване, с нотариално удостоверяване на подписа рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021 г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, с което пълномощно, С. Н. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. Баня, Община Столична, *****, преупълномощава Е. В. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, *****, като вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

УНИЩОЖАВА на осн. чл.31 ал.1 от ЗЗД подписаното на 29.07.2021 г. пълномощно рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощник-нотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В., с което Е. М. Н., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр.София, Община Столична, *****, упълномощава С. Н. В., ЕГН ***** да продаде собствените си недвижими имоти, находящи се в землището на с. *****, с *****, община *****, област

Плевен, тъй като упълномощителят при подписването не е могъл да разбира и да ръководи действията си.

ОТХВЪРЛЯ предявения на осн. чл.26 ал.2 изр.2 от ЗЗД иск от Е. М. Н., с ЕГН ***** против С. Н. В., ЕГН ***** за прогласяване на нищожност на подписаното на 29.07.2021 г. пълномощно рег. № 4967/29.07.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №17, том 3, рег. № 4968/29.07.2021 г. на помощник-нотариус Т. Г. при нотариус № 268 В. В., като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОБЯВЯВА ЗА НЕДЕЙСТВИТЕЛНО на осн. чл.42 ал.2 от ЗЗД пълномощно от 11.08.2021г., с което се извършва преупълномощаване, с нотариално удостоверяване на подписа рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021г. на нотариус Н. В. Д., с район на действие съдебен район Кнежа, рег.№712 от Регистъра на Нотариалната камара на РБ, с което пълномощно, С. Н. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. Баня, Община Столична, *****, преупълномощава Е. В. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, ***** да продава и т.н. земеделски имоти, собственост на Е. М. Н..

ОТХВЪРЛЯ предявения на осн. чл.26 ал.2 изр.2 от ЗЗД иск от Е. М. Н., с ЕГН ***** против С. Н. В., ЕГН ***** и Е. В. В., с ЕГН ***** за прогласяване на нищожност на пълномощно от 11.08.2021г., с което се извършва преупълномощаване, с нотариално удостоверяване на подписа рег. № 1740/11.08.2021 г. и удостоверение съдържание на текст акт №62, том 1, рег. № 1741/11.08.2021г. на нотариус Н. В. Д., като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА С. Н. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. Баня, Община Столична, *****, и Е. В. В., с ЕГН *****, с постоянен адрес в гр. София, *****, **ДА ЗАПЛАТЯТ** на Е. М. Н., с ЕГН *****, деловодни разноси за настоящата инстанция, съобразно уважената и отхвърлена част от исковете в размер на 250лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ в едномесечен срок от съобщението до страните, че е изготвено по реда на чл.280 и следващите от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____